

УДК 658:331

Р. І. Грешко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та кредиту,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3054-356X>
В. М. Харабара,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та кредиту,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8555-6440>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.4.92

КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРИ, ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ ЙОГО СТРУКТУРУ

R. Greshko,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Finance and Credit, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
V. Kharabara,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Finance and Credit, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

THE COMPANY'S CAPITAL AND THE FACTORS THAT DETERMINE ITS STRUCTURE

У статті розглянуто теоретичні основи структури капіталу, управління ним та оптимізацію структури капіталу. Умови глобальної ринкової економіки безпосередньо впливають на діяльність компаній, залежно від обсягу та структури їх фінансового капіталу. Визначена структура капіталу та основні його складники. Структура капіталу корпорації визначає рівень найважливіших фінансових показників її діяльності. Вказано конкретні чинники, що наразі впливають на структуру капіталу вітчизняних підприємств у розрізі зовнішніх і внутрішніх, виробничих, економічних і організаційних. Враховуючи мінливі умови господарювання, вітчизняним підприємствам необхідно особливу увагу звернути на внутрішні чинники, оскільки вплив на зовнішні фактори та законодавчі обмеження щодо формування фінансових ресурсів підприємств України з боку підприємств є обмеженим. Основними факторами, на які має вплив підприємство, та які суттєво впливають на співвідношення між різними джерелами формування фінансових ресурсів, є: дивідендна політика, менталітет власників і керівників, використання виробничих потужностей, рівень прогнозування та здатність швидко реагувати на зовнішні загрози та виклики. Вітчизняним підприємствам слід формувати структуру капіталу залежно від виду економічної діяльності, організаційно-правової форми та мінливих умов економіки України, постійно відслідковуючи зміни даних факторів і вносячи корективи в процесі здійснення діяльності. Вартість та рівень фінансового ризику залежать від обраної структури капіталу. Варто знаходити компроміс між прибутковістю та ризиковістю, обираючи оптимальне співвідношення між власним і позиковим капіталом, оперативно реагуючи на наявні виклики сьогодення. Ефективна зміна структури капіталу сприяє збільшенню віддачі на власний капітал, що виражається в перевищенні рентабельності власного капіталу над рентабельністю сукупних активів. Тому оптимізація структури капіталу є однією з найважливіших задач управління капіталом корпорації та фінансовими ризиками, а вдосконалення методики формування оптимальної структури є актуальним питанням.

Актуальність досліджень досягнення оптимальної фінансової структури капіталу визначається тим, що структура капіталу розглядається як один з найважливіших і найскладніших етапів фінансового аналізу, і оптимізація потребує індивідуального підходу для кожної компанії. У процесі формування капіталу корпорації необхідно ефективно використовувати його шляхом збільшення оборотності власного капіталу та підвищення його рентабельності. Досягнення раціональної структури капіталу можливе за допомогою методів оптимізації, таких як фінансовий леверидж та середньозважена оцінка вартості капіталу.

The article discusses the theoretical foundations of the capital structure, its management and optimization of the capital structure. The conditions of the global market economy directly affect the activities of companies, depending on the amount and structure of their financial capital. The capital structure and its main components are defined. The capital structure of a corporation determines the level of the most important financial indicators of its activities. The specific factors that currently affect the capital structure of domestic enterprises in terms of external and internal, production, economic and organizational are indicated. Given the changing business environment, domestic enterprises should pay special attention to internal factors, since the influence on external factors and legislative restrictions on the formation of financial resources of Ukrainian enterprises by enterprises is limited. The main factors influencing the company and significantly affecting the ratio between different sources of financial resources are: dividend policy, mentality of owners and managers, use of production capacities, level of forecasting and ability to respond quickly to external threats and challenges. Domestic enterprises should form a capital structure depending on the type of economic activity, organizational and legal form and changing conditions of the Ukrainian economy, constantly monitoring changes in these factors and making adjustments in the course of their activities. The cost and level of financial risk depend on the chosen capital structure. It is necessary to find a compromise between profitability and risk, choosing the optimal ratio between equity and debt, and responding promptly to the current challenges. An effective change in the capital structure contributes to an increase in return on equity, which is expressed as an excess of return on equity over return on total assets. Therefore, optimization of the capital structure is one of the most important tasks of corporate capital and financial risk management, and improving the methodology for forming the optimal structure is a pressing issue.

The relevance of research on achieving an optimal financial capital structure is determined by the fact that the capital structure is considered one of the most important and complex stages of financial analysis, and optimization requires an individual approach for each company. In the process of forming a corporation's capital, it is necessary to use it efficiently by increasing the turnover of equity and increasing its profitability. Achieving a rational capital structure is possible with the help of optimization methods such as financial leverage and weighted average cost of capital.

Ключові слова: структура капіталу, оптимізація, рентабельність, власний капітал, управління капіталом, фінансовий стан, власний капітал, позиковий капітал.

Key words: capital structure, optimization, profitability, equity, capital management, financial position, equity, debt, debt capital.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Капітал підприємства є основою для формування активів, необхідних для забезпечення сталості виробничо-збутової діяльності. Обмеження доступу до таких ресурсів може призвести до того, що компанія не зможе повністю використати свій потенціал для отримання чистого прибутку, або навіть призведе до банкрутства.

Роль капіталу особлива, оскільки на підприємстві відбувається постійний кругообіг грошових коштів та інших носіїв вартості, що дає змогу створювати додану вартість, безперервно відбувається надходження власних коштів та позикових коштів.

Очікується, що відновлення економічного зростання в Україні у 2023 році буде надзвичайно повільним, що вплине на вартість фінансових ресурсів на ринку. Ризик погіршення ситуації через війну може послабити бізнес-перспективи. Річні процентні ставки за короткостроковими та довгостроковими банківськими кредитами становлять у середньому 20% або більше, що зменшує фінансову маневреність компанії, оскільки борговий тягар зростає після залучення таких джерел фінансування. Тому особливого практичного значення набуває дослідження формування збалансованої фінансової політики підприємств та подальшого використання залучених коштів.

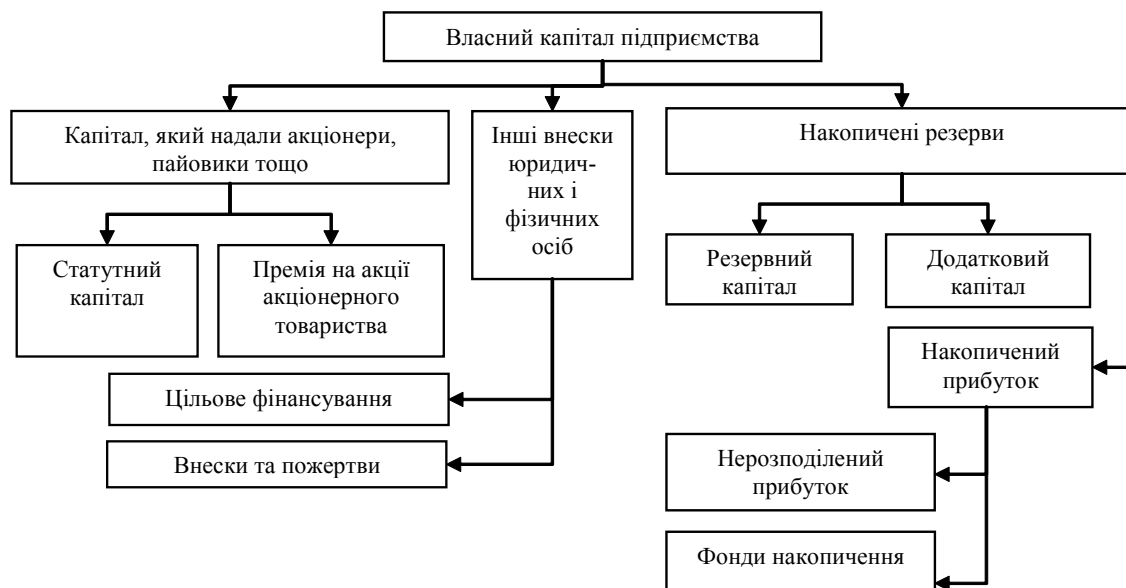

Рис. 1. Структура власного капіталу компанії

Джерело: складено автором на основі [11; 13].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженнями у цій сфері займалися такі автори, як Бровко Л.І. [1], Варченко О.М. [3], Ганін В. [4], Загурський Д.О. [6], Ізюмська В. [7], Кострубіцький Р.О. [8], Лубкей Н.П. [9], Макаренко Ю.П. [10], Невдачина О.І. [17], Нечипоренко А.В. [11], Філатова М. [4], Фролов С.М. [14], Шорох В.Д. [16], Щербань О.Д. [17].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою статті є розгляд економічної сутності капіталу підприємства та факторів, які визначають його структуру.

ВИКЛАДЕННЯ ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Одним з найважливіших елементів, необхідних для успішного функціонування бізнесу, є капітал. Недостатнє фінансове забезпечення, недостатність власних обігових коштів, нерівномірність грошових надходжень від реалізації продукції, недостатня внутрішня платоспроможність, високе боргове навантаження та обмеженість зовнішніх джерел фінансування гальмували розвиток підприємств.

У цьому контексті поняття капіталу є ключовим. Цей термін (франц., англ. "sapitalis", лат. "sapitalis" — головний) означає багатство (цінні папери, гроші, матеріальні блага), що використовується для власного зростання.

Капітал підприємства — це сукупність ресурсів (матеріальних, фінансових, інтелектуальних), спрямованих на виробництво товарів або послуг, ефективно використання яких сприяє досягненню поставлених цілей та отриманню стійких конкурентних переваг. Таким чином, якщо розглядати фінансові ресурси з точки зору широкого підходу, то виходить, що в такому разі це поняття буде синонімом капіталу.

З економічної точки зору, капітал компанії — це запас активів, які можуть бути використані для виробництва товарів або послуг. Ці активи не обмежуються лише

машинами чи будівлями, але також включають оборотні ресурси, які можуть бути використані для різних видів діяльності [17, с. 284].

З точки зору корпоративних фінансів, капітал зазвичай охоплює кошти, які компанія використовує для фінансування своєї діяльності. Це може бути борг (наприклад, позика) або власний капітал (наприклад, акції). Поєднання того, як фінансується компанія, називається її структурою капіталу, і рішення щодо неї є критичними, оскільки вони впливають на профіль ризику компанії та вартість капіталу.

Нарешті, у сфері управління капітал розглядається як ресурс, який слід використовувати ефективно. Менеджери вирішують, куди інвестувати капітал компанії, щоб досягти якомога більшої прибутковості за рахунок підтримки або розвитку компанії. Це може означати вибір запуску нового продукту, виходу на новий ринок або придбання іншої компанії. Капітал як економічна категорія має різноманітні характеристики, що визначають його роль у виробництві, розподілі та накопиченні. Однією з його фундаментальних характеристик є його функція накопичення вартості, яка з часом може бути використана для полегшення виробництва товарів і послуг. На відміну від ресурсів, які споживаються негайно, капітал зберігається та використовується протягом багатьох виробничих або інших бізнес-періодів. Крім того, капітал викликає попит. Його вартість тісно пов'язана з товарами та послугами, які сприяють його виробництву. Наприклад, вартість фабричної машини тісно пов'язана з попитом на продукт, який вона виробляє.

Крім того, капітал є одночасно і результатом минулого накопичення, і джерелом для майбутнього виробництва. Він уособлює відкладене споживання, коли ресурси використовуються не для негайного задоволення потреб власників, а для отримання перспективних грошових потоків. Ця подвійна природа підкреслює його часовий вимір, оскільки він знаходиться на перетині минулих інвестиційних рішень і майбутніх виробничих можливостей.

Рис. 2. Структура позикового капіталу компанії

Джерело: складено автором на основі [15; 5].

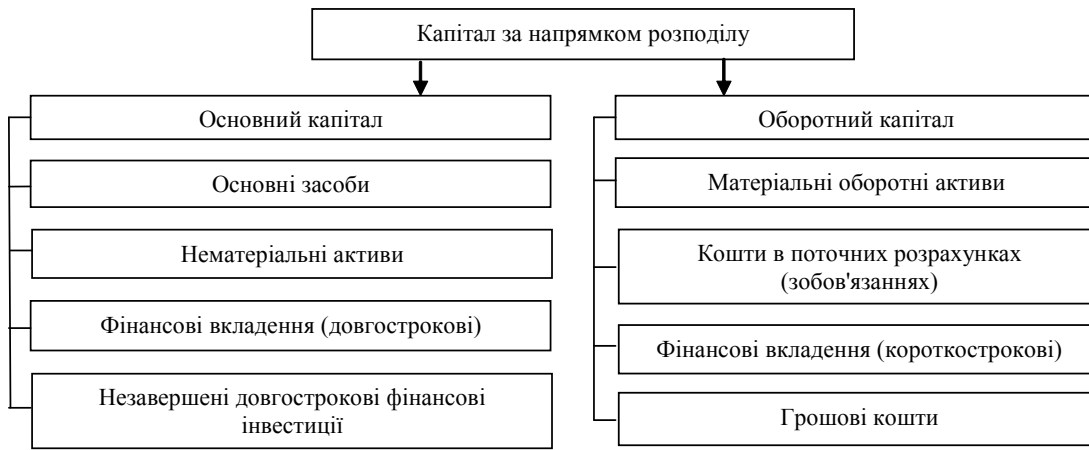

Рис. 3. Структура капіталу компанії за напрямком його розподілу

Джерело: складено автором на основі [4; 1; 2].

Капітал може зазнавати зносу як фізичного, так і морального характеру. Фізичний знос відбувається через використання капіталу, а моральний знос виникає, коли нові технології роблять існуючий капітал застарілим. Ефективність бізнес-моделі компанії є ключовим фактором у зростанні капіталу. Якщо компанія розумно використовує свій капітал і її діяльність є ефективною, дохід від капіталу зазвичай перевищує його вартість. Тому, з кожним фінансовим циклом, ефективне використання капіталу разом з надійною бізнес-моделлю призводить до його збільшення. Іншими словами, компанія буде спостерігати зростання своєї капітальної бази завдяки нерозподіленому та реінвестованому прибутку.

Висловлюючись про класифікацію джерел капіталу, варто зазначити, що зазвичай виділяють власний та залучений капітал. Під власним капіталом розуміють спеціально створені фонди та резерви, які призначені для забезпечення його економічної стабільності, поглинання можливих збитків і використовуються протягом усього періоду його функціонування. Виділяють такі елементи (Рис. 1).

Оптимальні фінансові ресурси присутні у початкових інвестиціях, накопиченнях та інших внесках. Відмінною рисою акціонерного капіталу, яка виділяє його, є його постійність і відсутність заздалегідь визначеної плати для корпорації за використання такого фінансування.

Підприємство може залучати як короткостроковий, так і довгостроковий позиковий капітал із зовнішніх джерел. Фінансові звіти організації передбачають, що вони можуть залучати ресурси протягом більше ніж одного року для довгострокових боргів або менше ніж 1 року для короткострокових боргових зобов'язань. Приклади зовнішніх джерел включають звичайні банківські позики, позики небанківських фінансових установ та інших компаній; державні кошти; фінансовий лізинг; Податковий кредит; товарні кредити. (Рис. 2). Йдеться про внутрішні проблеми, такі як несвоєчасна оплата клієнтами послуг і товарів або непогашення банківських кредитів.

До сфер розміщення капіталу входять основний капітал і оборотний капітал. Для досягнення наміченої мети підприємство може використовувати фінансові кошти для придбання матеріалів, сировини та оплати праці працівників, придбання основних засобів, таких як обладнання та транспортні засоби, інвестування в інструменти фондового ринку для отримання пасивного доходу, а потім перенаправлення коштів з компанії (Рис. 3).

Капітал — це форма вартості, яка належить власнику та може бути перетворена в основні фонди, запаси, отримані послуги, готову продукцію та дебіторську заборгованість із можливим збільшенням вартості відповідно до, напр. Ефективність оцінки ефективності та диверсифікації коштів, що надходять на підприємство, залежить від термінів і наявності капіталоутворен-

Таблиця 1. Основні фактори, які впливають на обсяг і структуру капіталу

Зовнішні чинники	Внутрішні фактори
Державна фінансова підтримка	Форма власності
Амортизаційна політика	Організаційно-правова структура
Галузева приналежність	Кредитоспроможність підприємства
Податкова політика	Внутрішня фінансова політика підприємства
Розмір процентних ставок за кредитами	Мета і завдання фінансово-господарської діяльності на певному проміжку часу
Розвиток фінансового ринку та його інфраструктури	Збільшення кредиторської заборгованості
Інфляційні процеси	Збільшення обсягів виручки

Джерело: складено автором на основі [9; 16; 8; 12].

ня. Ця оцінка може спиратися на розрахунок витрат за компонентами для залучених коштів:

— збільшення обсягу капіталу, доступного для інвестування, завжди призводить до збільшення вихідних грошових потоків на оптимальному рівні. Відсоткові платежі для підтримки позикового капіталу та погашення основного боргу є складовою цього збільшення. Крім того, це пов'язано з ризиком кредиту та відсотків".

— витрати на капітал позики пов'язані з оцінкою банком кредитоспроможності позичальника. Чим вигідніша кредиторська оцінка підприємства, тим нижча вартість залученого капіталу, оскільки мінімальна відсоткова ставка кредиту пропонується лише першокласним позичальникам.

— на оподатковуваний прибуток і податок на прибуток впливає вплив обслуговування боргу (відсотки за кредит). Оскільки платежі за обслуговування боргу включені у витрати виробництва, вони призводять до вищих збитків і нижчих податків на прибуток.

Залучення фінансових ресурсів у формі випуску облігацій забезпечує господарському товариству такі переваги:

— емісія облігації не веде до втрати контролю над управлінням товариством (порівняно з випуском акцій);

— облігації можуть бути емітовані за відносно невисоких фінансових зобов'язань за відсотками (порівняно з відсотками за банківський кредит або дивіденди за акціями);

— облігації мають більшу можливість поширення, ніж акції, завдяки зменшенню рівня ризику для інвесторів, оскільки забезпечені майном товариства.

Негативні наслідки емісії облігацій:

— емісія облігацій пов'язана зі значними додатковими витратами емітента;

— після випуску облігацій унаслідок зміни кон'юнктури фінансового ринку середня ставка позикового відсотка за облігаціями інших емітентів може знизитися, а це негативно впливає на досліджуваного емітента.

Внутрішня кредиторська заборгованість забезпечує безкоштовне фінансування підприємства. Цю заборгованість можна умовно прирівняти до власного капіталу. Тим не менш, вона призводить до зниження собівартості та прибутку компанії, що призводить до відповідно менших обсягів виробництва та, як наслідок, зменшення прибутку. Розглядаючи величину окремих складових позикового капіталу та питому вагу кожного компонента в загальній сумі, можна визначити середньозважену вартість позикового капіталу.

Для розрахунку вартості фінансового лізингу використовується ставка лізингових платежів. Оцінюючи цей сучасний вид кредиту, суб'єктам господарювання слід враховувати, що вартість фінансового лізингу, з одного боку, не повинна перевищувати вартість банківського кредиту, а з іншого боку, використання фінансового лізингу має призвести до у зниженні вартості.

Банківські позики, кредиторська заборгованість, внески працівників, орендна плата та інші позикові кошти зазвичай відіграють певну роль в обороті організації. Досвід у бізнесі показав, що позичання грошей зазвичай є більш ефективним використанням ресурсів, ніж використання власних. Першочерговим поясненням цього є підвищена відповідальність суб'єктів господарювання перед кредиторами щодо своєчасного погашення боргів.

Оскільки для покриття тимчасових потреб в оборотних коштах використовуються короткострокові кредити банків, то використання цих кредитів у необхідних обсягах дає можливість підприємству підвищити ефективність використання своїх фінансових ресурсів.

Фінансовий стан можна покращити шляхом обігу позикових фінансових ресурсів у розумних обсягах та ефективного їх використання. З іншого боку, якщо підприємство здійснює обіг позикового капіталу в розмірах, які економічно не виправдані, це може призвести до погіршення фінансового стану.

У світовій практиці не існує єдиного рецепту для раціонального співвідношення власного та позикового капіталу. Однак, існує кілька об'єктивних і суб'єктивних чинників, які можуть допомогти у формуванні такої структури капіталу, що забезпечує найефективніше використання його підприємством. Ці фактори можна розділити на зовнішні та внутрішні (табл. 1).

Серед зовнішніх факторів виділяються:

— особливості галузі, в якій діє підприємство, які впливають на структуру активів та їх ліквідність;

— рівень ділової активності підприємства (зменшення тривалості операційного циклу збільшує можливості використання залученого капіталу);

— стадія життєвого циклу підприємства (на ранній стадії підприємство може фінансуватися переважно позиковими ресурсами, на стадії зрілості — власними ресурсами);

— кон'юнктура товарного та фінансового ринків (стабільна кон'юнктура забезпечує більш безпечно використання позикового капіталу, в разі зворотної ситуації спостерігається зменшення обсягів залучення позикового капіталу);

— висока рентабельність діяльності, що дозволяє підприємству скоротити використання позикового капіталу шляхом капіталізації отриманого прибутку.

Серед зовнішніх чинників, які зумовлюють формування залучених фінансових ресурсів:

— кон'юнктура фінансового ринку;

— ефективність емісійної політики підприємства;

— інвестиційна привабливість підприємства;

— механізм державного регулювання позичених і залучених фінансових ресурсів.

Зниження структури капіталу та наступне зниження фінансової стабільності безпосередньо впливає на рівень неадекватності та неефективності розподілу та використання фінансових ресурсів. Діяльність будь-яко-

го підприємства, незалежно від його форми власності, правового статусу чи галузевої спрямованості в умовах ринкової економіки, безпосередньо пов'язана з наявністю та складом фінансових ресурсів, на які впливають різні фактори.

На формування капіталу та обрані джерела його придбання впливають різноманітні фактори, які мають різний вплив як на новостворені, так і на існуючі підприємства. Склад і розташування фінансових ресурсів безпосередньо впливають на стратегію фінансування та загальні фінансові результати діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

Заглиблюючись у дослідження фундаментальної економічної природи капіталу компанії та різноманітних факторів, що впливають на його склад, стає можливим зробити певні висновки.

Досліджуючи точки зору різних вчених, було виявлено, що поняття капіталу не має єдиного остаточного тлумачення. Капітал відноситься до колективної вартості, якою володіє індивід і яка зазнає безперервної трансформації, такої як перетворення готівки в матеріальні активи, запаси та отримані послуги, а також готіві товари та непогашені борги, що в кінцевому підсумку призводить до збільшення вартості, коли реалізовано успішну бізнес-модель. По суті, ці ресурси являють собою інвестиції, зроблені з метою отримання прибутку.

Основною класифікаційною ознакою фінансових ресурсів визначено право власності на підприємство. У цій структурі фінансові ресурси та зобов'язання класифікуються окремо. Капітал також поділяється на два види: власні кошти та позикові кошти. Власні кошти сприяють фінансовій автономності підприємства, а позикові кошти дозволяють використовувати повну фінансову та виробничу потужності. Підприємства розподіляють отримані джерела фінансування на активи, зокрема на оборотний та основний капітал. Оборотний капітал включає запаси, короткострокову дебіторську заборгованість і грошові кошти, тоді як основний капітал складається з основних засобів та інших довгострокових активів.

Фактори, що впливають на структуру капіталу компанії, слід розділити на внутрішні та зовнішні категорії. Суттєвими є такі фактори, як форма власності, організації-правова структура, кредитоспроможність підприємств, статус філії, перевага податкової політики, процентні ставки за кредитами тощо, а найважливішим є вартість конкретної форми капіталу. Крім того, різні форми фінансування несуть різні фінансові ризики. Якщо частка позикового капіталу занадто висока, це зменшить здатність кредиторів захистити себе, але якщо значення показника низьке, його потенціал може бути пропущений.

Література:

1. Бровко Л. І., Юрченко А. А., Королькова Т. В., Оптимізація оборотних активів та їх вплив на діяльність підприємства. Інвестиції: практика та досвід. №2. 2021. С. 16—22. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2021/5.pdf (дата звернення: 24.01.2024 р.).

2. Бурка О., Ефективне управління активами підприємства та їхній вплив на структуру фінансових ресурсів підприємства. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції "Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах". 2020. С. 31—34. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/32971/2/FMZKPNES_2020_Burka_OEffective_asset_management_31-34.pdf (дата звернення: 24.01.2024 р.).

3. Варченко О.М., Оптимізація структури капіталу як інструмент управління вартістю молокопереробних підприємств. Економіка та управління АПК. 2021. № 1. С. 111—124. URL: https://econommeneg.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyku/economika/varchenko_o._artimonova_i._kholodenko_n._1-2021.pdf (дата звернення: 25.01.2024 р.).

4. Ганін В., Філатова М., Контроль та аналіз оборотних активів підприємства та шляхи їх удосконалення. Молодий вчений. № 75. 2019. С. 119-123. URL: <https://molodyivchenui.ua/index.php/journal/article/view/1336/1305> (дата звернення: 23.01.2024 р.).

5. Журавльова Т. О., Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. Економіка та держава. 2020. № 3. С. 42—45. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/3_2020/10.pdf (дата звернення: 24.01.2024 р.).

6. Загурський Д.О., Економічна сутність середньозваженої ціни капіталу підприємства. Молодь — аграрній науці і виробництву. 2023. №. С. 56—59.

7. Ізюмська В., Аналіз теоретичних підходів до визначення дефініції "капітал підприємства". Економіка та суспільство. 2022. №35. URL: <https://economyand-society.in.ua/index.php/journal/article/view/1102/1059> (дата звернення: 25.01.2024).

8. Кострубіцький Р. О., Поведінкові фінанси та їх вплив на оцінку вартості бізнесу. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (12 травня 2022 р.). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. С. 388.

9. Лубкей Н. П., Теоретичні засади управління капіталом підприємства. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2019. № 1.1. С. 38—45. URL: <https://iq.vntu.edu.ua/repository/getfile.php/1742.pdf> (дата звернення: 25.01.2024).

10. Макаренко Ю. П., Формування оптимальної структури капіталу з метою забезпечення фінансової стійкості підприємства. Економіка та держава. 2022. № 1. С. 45—49. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/1_2022/10.pdf (дата звернення: 26.01.2024).

11. Нечипоренко А. В., Рибалкіна А. О., Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Ефективна економіка. 2020. № 1. С. 1—7.

12. Поліщук Н. В., Управління капіталом українського бізнесу в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України. 2023. № 1. С. 72—74.

13. Тимошик Н. С., Семчишин Є. В., Організаційні аспекти формування та оптимізації фінансових ресурсів підприємств. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. № 2. С. 232—238.

14. Фролов С. М., Фінансова політика щодо формування оптимальної структури капіталу корпорацій. 2021. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/7904> (дата звернення: 23.01.2024).

15. Чукіна К. Ю., Формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти: збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених. 2020. Ч. 1. С. 284—286. URL: https://nmetau.edu.ua/file/chastina_1_2020_st.pdf (дата звернення: 26.01.2024).

16. Шорох В. Д., Удосконалення системи кількісних показників оцінки ризику діяльності фінансових компаній. Управління розвитком. 2021. № 1. С. 57—69.

17. Щербань О. Д., Невдачина О. І. Теоретичні аспекти визначення сутності та структури капіталу підприємства. Приазовський економічний вісник. 2019. № 3. С. 284—289. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/3_14_uk/49.pdf (дата звернення: 26.01.2024 р.).

References:

1. Brovko, L.I. Yurchenko, A.A. and Korol'kova, T.V. (2021), "Optimization of the current assets and their influence on the activity of the enterprise", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 16—22, available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2021/5.pdf (Accessed 24.01.2024).

2. Burka, O. (2020), "Effective management of the enterprise's assets and their impact on the structure of the enterprise's financial resources", *Materialy V Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii "Formuvannia mekhanizmu zmitsnennia konkurentnykh pozytsij natsional'nykh ekonomichnykh system u hlobal'nomu, rehional'nomu ta lokal'nomu vymirakh"* [Materials of the 5th International Scientific and Practical Conference "Formation of a Mechanism for Strengthening the Competitive Positions of National Economic Systems in Global, Regional and Local Dimensions"], pp. 31—34, available at: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/32971/2/FMZKPNES_2020_Burka_OEffective_asset_management_31-34.pdf (Accessed 24.01.2024).

3. Varchenko, O.M. (2021), "Optimization of capital structure as a tool for managing the value of dairy enterprises", *Ekonomika ta upravlinnia APK*, vol. 1, pp. 111—124, available at: https://econommeneg.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/ekonomika/varchenko_o_artimonova_i_kholodenko_n_1-2021.pdf (Accessed 25.01.2024).

4. Hanin, V. and Filatova, M. (2019), "Control and analysis of the current assets of the enterprise and the ways of improvement", *Molodyi vchenyj*, vol. 75, pp. 119—123, available at: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/1336/1305> (Accessed 23.01.2024).

5. Zhuravlova, T. (2020), "Formation of enterprise financial resources in the crisis", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 3, pp. 42—45, available at: http://www.economy.in.ua/pdf/3_2020/10.pdf (Accessed 24.01.2024).

6. Zahurs'kyj, D.O. (2023), "The economic essence of the weighted average price of the enterprise's capital", *Molod' — aharnij nautsi i vyrobnytstvu*, vol., pp. 56—59.

7. Iziums'ka, V. (2022), "Analysis of theoretical approaches to the definition of the concept of "enterprise capital", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 35, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1102/1059> (Accessed 25.01.2024).

8. Kostrubits'kyj, R.O. (2022), "Behavioral finance and its impact on business valuation", *Finansovi instrumenty staloho rozvytku ekonomiky: materialy IV mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii* [Financial instruments of sustainable development of the economy: materials of the 4th international scientific and practical conference], *Chernivets'kyj nats. un-t, Chernivtsi, Ukraine*.

9. Lubkej, N.P. (2019), "Theoretical principles of enterprise capital management", *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku*, vol. 1.1, pp. 38—45, available at: <https://iq.vntu.edu.ua/repository/getfile.php/1742.pdf> (Accessed 25.01.2024).

10. Makarenko, Yu. and Klymenko, D. (2022), "Formation of the optimal capital structure in order to ensure the financial stability of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 45—49, available at: http://www.economy.in.ua/pdf/1_2022/10.pdf (Accessed 26.01.2024).

11. Nechyporenko, A. and Rybalkina, A. (2020), "Theoretical aspects of formation and use of financial resources of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, vol. 11.

12. Polischuk, N.V. (2023), "Capital management of Ukrainian business in the conditions of martial law", *Aktual'ni problemy rozvytku finansiv v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky Ukrainy*, vol. 1, pp. 72—74.

13. Tymoshyk, N.S. and Semchyshyn, Ye.V. (2019), "Organizational aspects of formation and optimization of financial resources of the enterprises", *Vcheni zapysky Tavrijs'koho natsional'noho universytetu imeni V.I. Vernads'koho. Seriya: Ekonomika i upravlinnia*, vol. 2, pp. 232—238.

14. Frolov, S.M. (2021), "Financial policy regarding the formation of the optimal capital structure of corporations", available at: <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/7904> (Accessed 23.01.2024).

15. Chukina, K.Yu. (2020), "Formation of financial resources of agricultural enterprises", *Finansovo-ekonomichni mekhanizmy rozvytku pidpriemnytstva: teoretychnyj ta praktychnyj aspekty: zbirnyk tez za materialamy Vseukrains'koi naukovopraktychnoi konferentsii zdobuvachiv vyschoi osvity ta molodykh uchenykh* [Financial and economic mechanisms of entrepreneurship development: theoretical and practical aspects: a collection of theses based on the materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of Higher Education Graduates and Young Scientists], vol. 1, pp. 284-286, available at: https://nmetau.edu.ua/file/chastina_1_2020_st.pdf (Accessed 26.01.2024).

16. Shorokh, V.D. (2021), "Improvement of the system of quantitative risk assessment indicators of financial companies", *Upravlinnia rozvytkom*, vol. 1, pp. 57—69.

17. Scherban', O.D. and Nevdachyna, O.I. (2019), "Theoretical aspects of determining the essence and structure of an enterprise's capital", *Pryazovs'kyj ekonomichnyj visnyk*, vol. 3, pp. 284—289, available at: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/3_14_uk/49.pdf (Accessed 26.01.2024).

Стаття надійшла до редакції 30.01.2024 р.